

7. Vroeger, nu en later

Leeftijdsgroep	4-8 jaar
Kerdoel	Deze les levert een bijdrage aan kerndoel 3: de leerlingen leren omgaan met tijd in alledaagse situaties
Leerstofonderdeel	3.1_2, niveau 4 De begrippen om gebeurtenissen te ordenen kennen: vroeger, nu en later
Doel van de les	De leerlingen leren dat er een tijdsordening is in de volgorde van gebeurtenissen. Ze leren begrippen hanteren die hiermee te maken hebben.
Benodigdheden	- Dagritme-kaarten - Vijf rode repen met daarop geschreven 'vroeger', één groene reep met daarop geschreven 'nu' en vijf witte repen met daarop het woord 'later' (aantal is afhankelijk van aantal activiteiten) - Ongeveer 22 paperclips
Korte samenvatting	De leerlingen bespreken wat ze <i>vroeger</i> gedaan hebben en wat ze <i>nu</i> en <i>later</i> op de dag doen. Dit doen ze aan de hand van dagritme-kaarten die van links naar rechts op een bord staan en met behulp van gekleurde repen.
Organisatie	Klassikaal, in een groepje of individueel.
Activiteiten	Introductie: Bespreek met de klas of ze weten welke dag het vandaag is en spreek aan de hand van de dagritme-kaarten het dagprogramma door: wat kwam er eerst, wat daarna. Haal kennis op over deze begrippen.

Kern:

Vraag aan de leerling of ze kunnen benoemen wat ze *nu* aan het doen zijn. Bevestig met paperclips een groene reep schuin over die dagritme-kaart en vraag of iemand kan lezen wat daar op staat. Zo, niet dan benoem het zelf.

Vraag aan de leerlingen wanneer de activiteiten Voorafgaand aan deze rekenles plaats vonden (ze staan links opgesteld ten opzichte van de dagritmekaart over rekenen).

Waarschijnlijk zal een leerling het begrip eerder noemen of daarvoor. Antwoord niet dat het fout is, maar geef complimenten hiervoor.

Vertel de leerlingen dat dit heel knap is en dat je dat ook vroeger kunt noemen. Het was vroeger op de dag en de activiteiten vonden vroeger in de tijd plaats.

Bevestig over één dagritme-kaart een rode reep.

Een enkeling zal vroeger misschien met zijn opa associëren en hier kun je eventueel bevestigen dat toen opa klein was het inderdaad nóg meer vroeger is.

Vraag de leerlingen hoe je de kaart rechts van de 'nu'-kaart noemt: wanneer gebeuren die activiteiten? Bevestig hierover een witte reep.

Verwerking:

Vraag een paar leerlingen om een passende reep over een andere dagritme-kaart te bevestigen of laat een reep zien en vraag de leerling waar die reep aan vast moet worden gemaakt. Laat de begrippen steeds opnieuw benoemen tot alle kaarten een reep hebben.

Afsluiting:

Vraag een leerling te vertellen wat ze nu gedaan hebben. Vraag vervolgens welke activiteit ze 'nu' gaan doen? Wat moet er dan veranderd worden aan de repen?

Aandachtspunten

De begrippen zijn relatief en dat kan verwarrend zijn. Laat deze begrippen vooral veel gebruiken, vraag er regelmatig naar en gebruik ze in andere lessen, verhalen en liedjes.

Differentiatie

Makkelijker:

- Laat aanwijzen wat ze nu aan het doen zijn en gebruik naast het begrip *vroeger/later* vooral de begrippen *eerst* en *daarna*

Moeilijker:

- Vraag de leerlingen welke activiteiten ze nog vroeger oftewel eerder op de dag hebben gedaan en vraag naar de activiteiten die ze later gaan doen als ze thuiskomen.

Vervolgactiviteiten

- Koppel een leerling aan het 'bewaken' van de juiste repen op de dagritmekaarten en bevraag leerlingen regelmatig hierover bij de wisseling van de activiteiten
- Laat foto's meenemen van vroeger en praat over hun vroegere tijd en over wat ze later willen worden of hoe ze er uit willen zien als ze groot zijn
- Bedenk transfers van deze begrippen en maak er nieuwe lessen van, bv. sterkerszaad zaaien (vroeger)-de eerste kiemen (nu)-volwassen sterkersstengel met blaadjes (later wordt het...)
- De bus komt vroeger/later
- Bezoek een museum met spullen van vroeger die interessant zijn voor jonge kinderen (bijvoorbeeld het spoorwegmuseum)
- Verzamel zelf oude spulletjes en maak een 'museum'
- Laat een tekening maken over hoe de leerlingen er later uit willen zien.
- Maak opdrachten met de dagritmekaarten

Software

- [webje-wijzer - Geschiedenis - Beroepen vroeger - nu - later](#)
- [Musea op provincie en plaats op Uit Met Kinderen voor een dagje uit met kinderen, vandaag, kids, entree, Museum, muesa, schilderij, kunst, cultuur, beeld, kijken, toegang, prijs, uit, opstap, uitgaan, uitstapje, eruit, uitjes, ertussenuit, dagjeuit, evenweg,](#)
- [Sclera picto's](#)
- Link voor dagritmekaarten: [Allerlei dagritmekaarten dagritmekaarten, dagindeling, nijntje, pooh, picto-agenda, pictogrammen, smurfen](#)